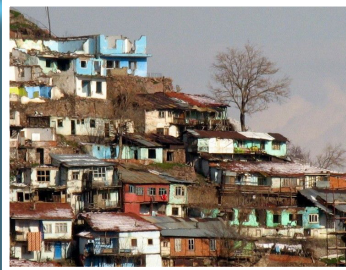

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞININ YENİDEN YAPILANDIRILMASI RAPORU

**ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAKANLIĞININ YENİDEN
YAPILANDIRILMASI
RAPORU**

Van-Erciş Depremi, 23 Ekim 2011, Yunus Geray

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	5
2. TARİHÇE	8
Birleşmeden Önce Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın Tarihsel Süreci:.....	8
Birleşmeden Önce Çevre Bakanlığı'nın Tarihsel Süreci:	9
3. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI NEDEN AYRIŞMALIDIR?	13
4. SONUÇ VE ÖNERİLER	17
EK-1 A-AFET, ACİL DURUM VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI TEŞKİLAT ŞEMASI.....	21
EK-2 B- ÇEVRE BAKANLIĞI TEŞKİLAT ŞEMASI.....	22
EK-3 C-YEREL YÖNETİMLER, ALTYAPI VE KENTLEŞME BAKANLIĞI TEŞKİLAT ŞEMASI.....	23

1. GİRİŞ

Yirminci yüzyılın ortalarından itibaren tüm dünyada, küreselleşme, rekabet, bilişim ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin baskısıyla, pek çok ülke, ekonomik, siyasal ve idari sistemlerinde köklü değişim ve dönüşümler gerçekleştirmişlerdir. Bu küresel değişim, dönüşüm ve buna bağlı olarak atılan adımlar, yüzyılın sonunda hızlanmış, ülkelerin çeşitli kurumlarını, kurumların kendi arasındaki ve kurumların toplumla olan ilişkiler sistemi ve anlayışlarını değiştirmiştir. Bu süreç; tarihsel, ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel yapıyla yakından ilgili olan ve ayrıca toplum ve devlete ilişkin bir faaliyet alanı olan kamu yönetimini de kaçınılmaz olarak derinden etkilemiştir.

Son elli yılda hemen her şeyin büyük bir hızla değiştiği dünyamızda, kamu yönetimi gündemine mührünü vuran kavram da kaçınılmaz olarak 'değişim' olmuştur. Bu değişimi tetikleyen ve sürükleyen temel faktör olan küreselleşme sürecinden, sadece ekonomik yapılar değil, sosyal ve siyasal yapılar da çok ciddi biçimde etkilenmiştir. Günümüzde giderek artan bu etkinin gücü siyasal sistemler bakımından o denli büyük olmuştur ki, dünya siyasi haritası defalarca değişikliğe uğramış, ideolojik kamplaşmalara dayalı bloklar dağılmış, kapalı siyasal rejimlerin birçoğu ortadan kalkmıştır. Bu süreçte bir yandan uluslarüstü yapılar güçlenirken, diğer yandan etnik temelli mikro devletler ortaya çıkmaya başlamıştır. Çağımızda yaşanan bu köklü dönüşümlerde başat olan küreselleşme olgusunun, dünyada daha önce görülen büyük dönüşümlerden ayıran temel dinamiğini ise; insanların, malların, sermayenin ve en önemlisi bilginin dolaşım hızınının 20. yüzyılın

son çeyreğinden itibaren daha önce örneği görülmemiş ölçüde artması oluşturmuştur. Herkesi ve her şeyi derinden etkileyen bu süreçte, 50'li ve 60'lı yıllarda refah ve sosyal adalet adına müdahaleci devletler popülerleşirken, 70'li yıllarda şartlar farklılaşmış ve devletin küçültülmesi fikri güç kazanmıştır. Bu dönemde dünyada yeni sağ ideoloji tarafından devletin varlık gayesi tartışma konusu olmuş ve yaklaşık yüz yıldır toplumsal kalkınmada öncü kabul edilen devlet, piyasa temelli mekanizmaların önünü tıkayan, rekabeti ve girişimciliği önleyen, kaynak israfına yol açan bürokratik bir aygıt olarak algılanmaya başlanmıştır.

80'li yıllarda ise, Yeni Kamucu anlayış olarak şekillenen modelden ilham alan reformlarla, kamu yönetiminde sonuçları günümüze kadar gelen köklü dönüşümler yaşanmıştır. Bu kapsamda, devlet küçültülmeye, piyasaya açılacak kamu hizmet alanları piyasaya açılmaya, "piyasalaştırılması" mümkün olmayan hizmetler ise özerk kuruluşlara, ajanslara, bölgesel ve yerel yönetimlere devredilmeye başlanmıştır.

Ancak 2000'li yıllardan itibaren Yeni Kamucu model ve uygulamaları şiddetli eleştirilere maruz kalmıştır. Özellikle devam eden küresel mali krizle mücadelede etkisiz kalan minimal devlet ve tüm hayatı etkileyen afetler ve sosyal sorunlar karşısında etkili olamayan kurumsal yapılar gözden düşmeye ve yeniden muktedir devlet söylemleri ön plana çıkmaya başlamıştır.

Bu bağlamda, küresel kapitalizmin yaşadığı kriz aslında paradoksal biçimde küreselleşme sürecinin krizinden çok, onun yarattığı sonuçlarla bağlantılıdır. Küresel ekonominin değişen dengeleri karşısında dünya üzerindeki hegemonyasını yitirmeye başlayan batı ekonomilerinde; üretim azalması, işsizlik, aşırı kamu borçları olarak kendisini gösteren bir krizden ve bu kriz karşısında oldukça etkisiz kalan bir kamu yönetiminden bahsetmek mümkündür.

Türkiye'nin de aralarında bulunduğu birçok ülkede kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması, çoğu zaman yanlış bir şekilde "devletin küçültülmesi" ve bunun aracı olarak da "özelleştirme" kavramlarına indirgenmiştir. Oysa bu yöntemlerin ilham kaynağı olan yeni kamu işletmeciliğinin asıl sorunu, kamu hizmetlerinin ne ölçüde etkin ve verimli görülebildiğidir. Aksi takdirde devlet küçülse dahi, devletin sunduğu kamu hizmetleri kendiliğinden etkili ve verimli bir hale gelememektedir. Bir başka deyişle, devletin bir kısım yetkilerini devretmesi, geri kalan zorunlu yetki alanlarının kendiliğinden etkili ve verimli bir işleyişe kavuşacağı anlamına gelmemektedir.

Türkiye’de uzun süredir gündemde olan kamu yönetimi reformu sürecinin önemli ilham kaynaklarından birinin de, 1980 sonrası dünyada egemen olan “yeni sağ” düşüncesi olduğu söylenebilir. Bu dönemde ekonomi yönetimi alanında, reform adı altında sunulan dönüşüm büyük hız kazanmış ve devletin ekonomiye müdahalesinin azaltılması yoluyla “minimal devlet” anlayışının hayata geçirilmesi en temel ekonomi politikalarından biri olmuştur.

Bu bağlamda batı ülkelerinde yirmi yılı aşan bir süredir esen “yeni kamu işletmeciliği” rüzgârı Türkiye’yi de, siyasi partilerin reform programlarını da etkilemiş, ancak bir türlü ülke şartlarıyla uyumlu ve kapsamlı bir “reform programı” geliştirememiştir.

Türkiye’de “kurucu” ve “modernleştirici misyon”una bağlı olarak sistem üzerindeki hamilik ve vesayet rolünü etkili bir biçimde devam ettiren bir bürokratik yapının varlığı ortada iken, yönetimi batılı anlamda araçsal nitelikte yönetsel bir aygıt olarak algılamak ve buna göre reforma tabi tutmaya çalışmak sorunların temelinde yatan teşhis hatasıdır. Türkiye’de kamu yönetiminde kapsamlı yapısal reformların gerçekleştirilememesinin altında yatan en önemli sebep, statüsü 1982 Anayasası ile güvence altına alınan ve hiçbir demokratik meşruiyet kaygısı güdülmeden millet adına irade kullanmaya yetkili kılınan bürokratik yapının katı ve tutucu biçiminin hiçbir zaman reformların hedefi haline gelmemesidir.

16/04/2018 tarihinde gerçekleştirilen referandumla kabul edilen, 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile ülkemizin Anayasal sisteminde ve hukuk düzeninde önemli ve köklü değişiklikler yapılmıştır. Bu düzenlemenin önemli bir kısmı hükümet sisteminin değiştirilerek parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiş amacına dönük yasama ve yürütme organına ilişkin düzenlemelere ilişkin olup, yürütme organına dair iş ve işlemler ise sıklıkla değişen Cumhurbaşkanlığı kararnameleleri ile yürütülmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle kurulan yeni yönetsel yapı ve oluşturulan kurumsal yapıların son 4 yıllık süreçte yaptığı çalışmalar ve uygulamalar açısından bakıldığında sistemin birçok zafiyetinin olduğu, kamu kurumlarının yönetsel kimliklerini yitirerek yenilik, çağdaşlık ve katılımcılıktan uzak, tek adama dayalı karar alma mekanizmasına dayanan, arkaik bir yapıya büründüğü, o nedenle kurumların ülkenin ve ülke insanının ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaklaştığı gözlenmektedir.

Bu raporda, ülkenin imar, planlama, kentleşme, yapı üretim ve denetim, çevre, doğal varlıkların korunması ile son olarak alelacele şekilde iklim değişikliği gibi birbiri ile alakası olmayan, farklı birçok konuyu bir torba içine koyarak oluşturulan “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının” kurumsal yapısı incelenerek değerlendirilecek, sonucunda ülkenin günümüzde yaşadığı barınma, imar, kentleşme, afet ve çevre sorunlarına duyarlı yeni kurumsal yapılanmanın nasıl olmasına ilişkin öneriler ile yapılar hakkındaki değerlendirmeler aktarılacaktır. Raporun, Türkiye’de kamu yönetiminin kurumsal yapısının yenilenmesi yaklaşımlarına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

2. TARİHÇE

Birleşmeden Önce *Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın Tarihsel Süreci:*

Osmanlı devletinin özellikle 17. ve 18. yüzyıllarda yaşadığı sorunlara çözüm getirme amacıyla 1839 Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile **batılılaşma çabaları başlatılmış, bunun sonucu olarak ülkenin ihtiyaç duyduğu demiryolu, liman, karayolu, köprü vb. altyapı hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla 1848 yılında Nafia Vekaleti kurulmuştur. Bu kuruluş, Cumhuriyetin ilanından sonra 1958 yılında 7116 sayılı Kanun ile İmar ve İskân Bakanlığı'nın kurulmasına kadar, ülkenin imar, planlama, yapı üretimi ve denetimi, yol, köprü, baraj gibi ülkenin ihtiyaç duyduğu imar, altyapı ve bayındırlık hizmetlerinin yürütülmesini sağlamıştır.**

Ancak 1939'da Erzincan depremi ile başlayıp, ardından **Van-Erciş (1941) Tokat-Niksar ve Erbaa (1942), Samsun-Lâdik-Tosya (1943), Bolu-Gerede (1944), Varto-Hınıs (1946), Erzurum (1946), Bingöl-Karlıova (1949)** gibi peşi sıra yaşanan çoğunluğu 7 ve üstü büyüklükteki depremler nedeniyle 50 bine yakın insanın yaşamını yitirmesi, 200.000'nin üstünde bina veya konutun yıkılması ile 2. Dünya Savaşı'nın getirdiği siyasal çalkantı ve savaşın neden olduğu ekonomik çöküntü sonucunda yüzbinlerce insanın büyük kentlerin çeperlerinde kimliksiz ve şekilsiz gecekondu semtleri oluşturmasının önlenmesi amacıyla 1956 yılında 6785 sayılı İmar Kanunu'nun çıkarılmasından sonra bayındırlık hizmetleri ile imar, yapı üretim ve denetim ile afet hizmetleri birbirinden ayrılarak imar, planlama, yapı üretim ve denetim ile afet

hizmetlerinden sorumlu “**İmar ve İskân Bakanlığı**” 1958 yılında kurularak merkezi idare bünyesinde imar, planlama ve afet hizmetlerinin tek elden yürütülmesi sağlanmıştır.

1980 ihtilalinden sonra 1983 yılında yapılan seçimler sonucunda, iktidara gelen Anavatan Partisinin hükümet programında “*imar, planlama ve yapı üretim ve denetim*” hizmetlerinin yerel idarelere devredileceğine ilişkin yaklaşım nedeniyle 1983 yılında çıkarılan KHK ile Bayındırlık Bakanlığı ile İmar ve İskan Bakanlığı birleştirilerek “**Bayındırlık ve İskan Bakanlığı**” kurulmuştur. Yapılan düzenleme ile merkezi idare tarafından yapılması gereken imar, planlama, bayındırlık ve afet işlerine ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesi tek çatı altında toplanmıştır. 1985 yılında çıkarılan **3194 sayılı İmar Kanunu** ile belediye mücavir alan sınırları içinde imar, planlama, yapı üretim ve denetim yetkisi belediyelere, mücavir alan sınırları dışında ise Valiliklere devredilmiştir.

1992 yılında Erzincan depremiyle başlayıp, ardından 1996 Dinar, 1998 Adana-Ceyhan, 1999 Marmara, 2001 yılında Afyon-Sultandağı-Çay depremi sonucunda, 20.000’in üzerindeki can kaybı ile 400.000’e yakın konutun yıkılması ve yaşanan büyük ekonomik kayıplar nedeniyle farklı bakanlık çatıları altında bulunan “**Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile Afet İşleri Genel Müdürlüğü**” birleştirilerek Başbakanlığa bağlı “**Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı**”, afet ve acil durumlarda; koordinasyon ve eşgüdümü sağlamak amacıyla 5902 sayılı Kanun ile 2009 yılında kurulmuştur. İllerde ise il özel idaresi ve valiliklere bağlı birimler oluşturulmuştur.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, 04. 07. 2011 tarihli ve 27984 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile “**Çevre ve Şehircilik Bakanlığı**” kurulana kadar varlığını sürdürmüştür.

Birleşmeden Önce Çevre Bakanlığı’nın Tarihsel Süreci:

1950’li yılların ortasından itibaren başta Batı Avrupa ülkeleri olmak üzere, sanayileşmiş ülkelerde temiz bir çevrede yaşam mücadelesi öncelikle sivil toplum hareketi olarak başlamış, 1960’lı yılların ortasında ise politik bir mücadeleye alanına dönüşerek birçok ülkede (Yeşiller Partisi) kurumsallaşmıştır. Bu politik söylem ve eylemin toplumda karşılık bulması ile birlikte 1972’de

Stockholm'de gerçekleştirilen BM İnsan Çevresi Konferansı'nda (Stockholm Konferansı), sosyo-ekonomik yapıları ve gelişme düzeyleri farklı olan birçok ülke, "çevre" konusunda ilk defa bir araya gelmiştir. Konferans sonunda, BM İnsan Çevresi Bildirisi kabul edilerek kalkınma ve **çevre korumaya ilişkin kabul edilen prensiplerle ilk yasal düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır**. Uluslararası alanda, çevre hakkının dile getirildiği ilk toplantı olan Stockholm Konferansı, çevre sorunlarına yönelik politika arayışlarında bir milat olmuştur. Bu konferansın sonrasında, uluslararası platformlarda (Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi gibi) çevre hakkı kavramının yeniden tanımlandığı gelişmeler yaşanmıştır. Avrupa Birliği'nin çevre politikasının gelişiminde, 1973 yılından bu yana hazırlanan Çevre Eylem Programları oldukça etkili olmuştur.

Birleşmiş Milletler "İnsan ve Çevresi" konulu konferansta alınan ilke kararları doğrultusunda, bütün üye ülkelerde çevre ile ilgili kurumsal örgütlenmelerin başlamasının ve Avrupa Birliği'ndeki çevre konulu gelişmelerin etkisiyle 12.02.1973 tarihli ve 7/5836 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Çevre Sorunları Koordinasyon Kurulu" oluşturulmuştur. Bu kurul daha sonra 16.04.1974 tarihli ve 7/8329 sayılı Kararname ile "Çevre Koordinasyon Kurulu"na dönüştürülmüştür.

Çevrenin korunmasına yönelik temel politikaların belirlenmesi, konuyla ilgili plan ve projelerin hazırlanması ile bunların uygulanmasında ilgili bakanlık ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması maksadıyla 27.07.1978 tarihli ve 7/16041 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Başbakanlık Çevre Örgütü" kurulmuştur.

Ülkemizin de Avrupa Bilgi ile entegrasyon süreçleri dikkate alınarak 1982 Anayasası'nda çevre hakkı ile ilgili gelişmeler yer bulmuştur (56. Madde " Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşın ödevidir."). Ardından 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, çevre konularını bütünleşik olarak ele almak üzere 2872 sayılı Çevre Kanunu gibi yasal düzenleyici işlemler ile buna ilişkin uluslararası sözleşmeler 1980'li yılların ilk yarısından itibaren uygulamaya geçirilmiştir.

08.06.1984 tarihli ve 222 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Başbakanlığa bağlı, tüzel kişiliğe sahip, katma bütçeli bir kurum olarak Çevre Ge-

nel Müdürlüğü kurulmuş ve Çevre Kanunu'nu uygulamakla sorumlu kılınmıştır.

389 sayılı Çevre Müsteşarlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile çevre örgütlenmesi müsteşarlık düzeyine çıkarılmıştır (R.G., 09.11.1989, Sayı 20337).

Nihayetinde çevrenin korunması, iyileştirilmesi, kırsal ve kentsel alanda arazinin ve doğal kaynakların en uygun ve verimli şekilde kullanılması-korunması, ülkenin doğal bitki ve hayvan varlığı ile doğal zenginliklerinin korunması, geliştirilmesi ve her türlü çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla; uluslararası ve ulusal gereklilikler sonucu 443 sayılı KHK ile bağımsız politikalar üretebilen Çevre Bakanlığı kurulmuştur (R.G., 21.08.1991, Sayı 20976).

3-14 Haziran 1992 tarihleri arasında, Rio de Janeiro'da tertiplenen BM Çevre ve Kalkınma Konferansı (Rio Konferansı), ulusların çevreye duyarlı yönetim şekillerini benimsemelerine yönelik bir dizi ilkenin kabulü açısından önemli bir adım olmuştur. Bu çerçevede, başta bir eylem planı olan Gündem 21'in yanı sıra, Rio Bildirisi ile Orman İlkeleri de kabul edilmiştir. Ayrıca, konferans sırasında, BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ile BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi imzaya açılmıştır. Rio Konferansı'nda alınan kararlar doğrultusunda hazırlanan BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi ise 1994 yılında imzaya açılmıştır.

Bunun bir sonucu olarak Çevre Bakanlığı'nın bağımsız bir bakanlık şeklinde tüm çevre unsurları üzerinde çevreyi koruyucu / kirlenmeyi önleyici politikalar üretmesi için yetkilerinin genişletilmesi yerine, önce 2003 tarihli 4856 sayılı "Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" ile çevre yönetimi, ormanların yönetimi, biyoçeşitliliğin korunması, çölleşme ile mücadele aynı idari yapıda birleştirilmiştir. Daha sonra 2007 yılında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bağlı kuruluşu olarak hizmet veren Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü de bu yapıya, bağlı kuruluş olarak katılmıştır.

AB katılım müzakerelerinde 27 nolu Çevre ve İklim Değişikliği faslı, 21 Aralık 2009 tarihinde görüşmeye açılmıştır. Bir yandan AB'ye giriş sürecinin getirdiği korumacı yaklaşım, diğer yandan yatırımların önündeki engeli bir an önce kaldırmak amacıyla ekonomik gelişmenin sermayesi olarak ranta teslim edilen çevre yaklaşımı; geri dönüşümü zor bir çevresel tahribata ne-

den olmuştur. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı şeklinde bir yapılanmaya gidilerek, üst ölçekli çevre düzeni planlarındaki değişikliklerin kolaylaştırılması ve aykırı işlemlere göz yumulması sonucu, çevre tahribatı bir üst seviyeye taşınmıştır.

2011 yılında bakanlıkların yeniden düzenlenmesi sürecinde, 636 sayılı KHK ile bu kez şehircilik hizmetleri de Bakanlığın bünyesine katılarak Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı kurulmuştur (R.G., 08.06.2011, Sayı 27958). Devasa bir yapı haline gelen yeni bakanlığın kalıcılığı yaklaşık bir ay sürmüştür. 12 Haziran 2011’de yapılan genel seçimler ve Türkiye Büyük Millet Meclisi 24. Dönem üyelerinin seçilmesinden sonra, bakanlıkların yapısı ve görev alanı yeniden belirlenmiş olup Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, çevre kanadı ile birleştirilerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı adını almıştır. Bu yapılanma neticesinde çevre yönetimi bir kez daha parçalanmış; bir bölümü 644 sayılı KHK ile kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde, bir bölümü de 645 sayılı KHK (R.G.,04.07.2011, Sayı 27984) ile kurulan Orman ve Su İşleri Bakanlığı bünyesinde kalmıştır.

19.10.1989 tarihli ve 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Başbakanlığa bağlı olarak kurulan “Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı”, süreç içerisinde önce Çevre Bakanlığı’na bağlı kuruluş olarak yerini almış; sonra da 648 sayılı KHK (R.G., 17.08.2011, Sayı 28028) ile kapatılarak “Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü” şeklinde Bakanlık merkez teşkilatı içinde yerini almıştır.

Yapılan yeni düzenleme sonucunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nun görev alanı “**imar, planlama, kentleşme, yapı üretim ve denetimi, çevre ve tabiat varlıklarının korunması**” konuları ile ilgili birbiriyle ilişkisi olmayan; imar, planlama ve kentleşme gibi doğayı tüketen birimler ile korunma kavramını yürütmesi gereken birimler bir araya getirilmiştir. Bu yapı, 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum sonucu kabul edilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi kapsamında 24 Haziran 2018 tarihinde yapılan genel seçimlerden sonra uygulanmaya başlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine ilişkin kurumsal yapı, 10/7/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 1. Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiş, bakanlıkların görev alanları ve yapısı şekillenmiştir. Bu kararnamede; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı mevcut yapısı ve görev alanı genişletilerek, daha önce Maliye Bakanlığı’na bağlı Milli Emlak Genel

Müdürlüğü ile İçişleri Bakanlığına bağlı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü dahil edilmiştir. TOKİ Başkanlığı, daha sonra Emlak Katılım Bankası A.Ş. bağlı kuruluşu olarak Bakanlığa bağlanmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kurumsal yapısı bir kez daha değişerek en son 2021 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İklim Değişikliği Konferansından sonra 29 Ekim 2021 tarihli ve 31643 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlığın adı “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı” şeklini almıştır. Aynı kararname ile Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü yeni kurulan Bakanlığın merkez birimleri arasında, Meteoroloji Genel Müdürlüğü bağlı kuruluş olarak yerini almıştır. Ayrıca İklim Değişikliği Daire Başkanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmet vermekteyken, İklim Değişikliği Başkanlığı olarak yapılandırılmış, bağlı kuruluş haline dönüştürülmüştür.

Yapılan düzenleme ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının çok sayıda birbirinden farklı mevzuat ile düzenlenmiş, *imar, planlama, kentleşme, yerel yönetimler, tapu ve kadastro ile milli emlağın yönetilmesi, arsa ve konut üretimi, kentsel dönüşüm, çevre, tabiat varlıklarının korunması, iklim değişikliği, erozyonla mücadele, bankacılık* gibi aralarında alaka olmayan çok sayıda konuya ilişkin “**düzenleme, izleme, kontrol, denetim ve uygulama yapan**” bir hizmet bakanlığı kurulmuştur. Söz konusu bakanlık bağlı ve ilgili birimleri ile birlikte günümüzde 17 ayrı genel müdürlük, 9 başkanlık, bunlara yardımcı olmak amacıyla kurulan müdürlük ile bölge, il ve ilçe teşkilatından oluşan taşra teşkilatı ile devasa ve yönetilmesi zor bir yapı oluşturulmuştur.

3. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI NEDEN AYRIŞMALIDIR?

Bakanlığın adı, kapsamı ve teşkilat yapısı 2021 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İklim Değişikliği Konferansı'ndan sonra 29 Ekim 2021 tarihli ve 31643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile değiştirilmiştir. Yapılan düzenleme ile farklı yasal mevzuat ile düzenlenmiş, *imar, planlama, kentleşme, yerel yönetimler, tapu ve kadastro ile milli emlağın yönetilmesi, arsa ve konut üretimi, kentsel dönüşüm, çevre, tabiat varlıklarının korunması, iklim değişikliği, erozyonla mücadele, bankacılık* gibi birbiriyle alakası olmayan ve görev tanımı farklı olan çok sayıda konuya ilişkin “**düzenleme, izleme, kontrol, denetim ve uygulamalar yapan**” bir hizmet bakanlığına dönüştürülmüştür.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin esnek, her an değişiklik yapma yetkisi nedeniyle günümüzde farklı yasal mevzuatlarla kurulmuş görev ve fonksiyonları biri birinden ayrı 17 ayrı genel müdürlük, 9 ayrı başkanlık ile bunlara yardımcı müdürlüklerin yanı sıra bölge, il ve ilçelerdeki taşra teşkilat yapıları ile birlikte düşünüldüğünde; kadrolu olarak merkezde 2926, taşrada 10997, sözleşmeli olarak merkezde 2200, taşrada 1500, işçi kadrosunda ise merkezde 800, taşrada 1200 kişi olmak üzere 19623 kişinin çalıştığı hantal bir yapı oluşturulmuştur.

Oluşturulan bu yapı günümüzde tüm şaşalı açılış törenlerine rağmen, kentlerimizin ihtiyaç duyduğu imar, planlama ve altyapı sorunları çözülememiş, olası afetlere karşı savunmasız konumları güçlendirilememiştir. Yapılan düzenlemeler ile **yerel idarelerin birçok yetkisi elinden alınarak**

(imar, planlama, yapı üretim, izin ve denetim, tabiat varlıklarını koruma, kıyı alanları, kentsel dönüşüm vb) Bakanlık eliyle imar rantı ve talanı dağıtır hale getirilmiş, afet zararlarını azaltılma konusunda getirilen bazı düzenlemeler araçsallaştırılarak kentsel dönüşüm yerine rantsal dönüşüme olanak sağlanmış, arsa ve konut üretiminin planlanamaması nedeniyle geniş halk kesimleri “*barınma sorunu*” ile karşı karşıya bırakılmıştır. Ayrıca çevresel varlık ve kaynaklarımızın korunması konusundaki yetersizliklerin giderilmesi, AB ile çevre uyum faslı kapsamındaki iş ve işlemlerin yürütülerek temiz bir çevrede yaşam hakkının korunması ve geliştirilmesi gerekirken, çevresel varlık ve kaynaklar uygulanan yanlış politika ve yönetsel anlayış nedeniyle sermayenin talanı ve yağmalanması açık hale getirilmiştir. Bu yanlış anlayış ve uygulamalar sonucunda günümüze “Ergene, Sakarya, Büyük Menderes ve Küçük Menderes Havzaları, Çukurova Bölgesi, Amik Havzası” gibi birçok havza da hava, su ve toprak kirliliği önlenemediği gibi geri dönüşü olmayacak şekilde tüketilmeye devam edilmektedir. Yapılan yanlış uygulamalar nedeniyle birçok nehirde su kirliliği nedeniyle balık ölümleri başta olmak üzere doğal habitat yok edilirken, Konya gibi kapalı havzalarda aşırı yeraltı suyu çekimi nedeniyle çok sayıda göl, akarsu ve kaynak suyu kurumaya yüz tutmuş bulunmaktadır. Yine zamanında alınmayan tedbirler nedeniyle kontrolsüz şekilde deşarj edilen evsel ve endüstriyel kirleticiler ve artan deniz suyu sıcaklığından dolayı, 30 milyonu aşkın insanımızın etrafında yaşadığı, Marmara Denizi ve çevresi müsilaj sorunu vb. nedeniyle kullanılmaz konuma getirilmiş bulunmaktadır.

Benzer şekilde korunması gereken tabiat varlıklarının korunmasını bırakınız; vadiler, dağlar, göller, akarsular, şelaleler, mağaralar, peribacaları gibi korumaya değer jeolojik ve jeomorfolojik yapı ve şekillerin yanı sıra buzul gölleri, sulak alanlar, kıyı alanları gibi biyolojik çeşitliliğin üzerinde gelişip şekillendiği jeoçeşitliliğimizi oluşturan doğal varlıklarımız her gün tahrip edilmeye devam edilmektedir. Ege ve Akdeniz’deki kıyı alanlarımız bakanlık tarafından kurulan Muğla Çevre Vakfı (MUCEV) gibi yapılar vasıtasıyla turizm ve ticarete açılarak yok edilirken, Marmara Denizi ve çevresindeki kıyı alanları ise yerel halk ve yerel idarelerinden kaçırılarak yağmalanması için özel çevre koruma statüsü adı altında bu alanların yönetimi, merkeze çekilerek bakanlık tarafından yağmaya açılmış bulunmaktadır. Örneğin, Marmara Denizi içinde bulunan Yassıada turizmin geliştirilmesi bahanesi ile otel ve konakla tesisi

yapılması suretiyle yağmalanıp yok edilirken, Marmara Denizi kıyı alanlarında yer alan plajlar anroşmanlarla doldurularak halkın yararlanması engellenmekte, birçok kıyı alanı yat limanı, turizm geliştirme bölgesi vb tesislere 49 yıllığına satışa çıkarılarak halkın kıyı ve deniz alanlarının yararlanması engellenmektedir. Yapılan düzenleme ve yanlış uygulama sonucunda Salda gölü gibi birçok alan yağmadan kurtulamamış, Kapadokya Alan Kanunu gibi özel kanunlarla korunmaya değer jeolojik miras alanı talana açılarak tüketilmeye devam edilmiştir. Yine İzmir- Çeşme, Seferihisar ve Karaburun bölgesinde Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü vasıtasıyla imar ve planlama yetkisi İzmir BB'nin elinden alınarak bu bölgenin rantı yüksek konut, ticaret ve turizm alanı haline dönüştürülmesi çalışmaları ise devam etmektedir. Benzer uygulama Kanal İstanbul projesinde de görülmekte olup, ayrıca çevresel etki değerlendirmesini yapan birim ile bu yapılaşmaya müsaade eden birimlerin aynı çatı altında toplanması, bu tahribatı önleyecek denge ve denetleme ile koruma-kullanma mekanizmasını da ortadan kaldırmıştır. Marmara, Ege ve Akdeniz kıyı alanları başta olmak üzere ülkenin kıyı alanları Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü vasıtasıyla önümüzdeki süreçte ranta ve talana daha hızla açılmaya çalışılacağı düşünülmektedir. İzmir Çeşme'de taslakları ortaya çıkmaya başlanan imar düzenlenmesi ise ortaya çıkarılan rantın 17 ile 20 milyar dolar arasında olacağı ifade edilmektedir.

Yine günümüzde 85 milyon ülke insanımızın yaklaşık %80'i 30 büyükşehir belediyesi olmak üzere, nüfusun yaklaşık %94'ü kentsel yerleşim alanları, yani belediye mücavir alan sınırları içinde yaşamasına rağmen, yerel yönetimlerin dünyadaki gelişmeler de baz alınarak kurumsal yönetim altyapısının geliştirilmesi ve yenilenmesi, insan kaynağının geliştirilmesi, yerelde yaşanan imar, planlama, altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin çalışmalar yeterince yapılamadığı gibi gerekli kaynak tahsisi de gerçekleştirilememektedir. Örneğin Bodrum gibi yerleşik nüfusu kışın 150-200 bin civarında olan bir ilçede, yazın bir milyona varan nüfusa nasıl altyapı ve hizmet sunacağı, buna ilişkin mali kaynak tahsisinin nasıl yapılacağı hususu yıllardır tartışılmasına rağmen henüz bir çözüm getirilemediği gibi, Hakkâri'nin Esendere Belediyesi ile 20 milyona hizmet veren İstanbul Büyükşehir Belediyesinin aynı mevzuata tabi olarak imar, planlama, kentleşme, yapı üretim ve denetim süreçlerini yönetmesi gibi sorunları da çözülememiştir.

Sonuç olarak tüm dünyada ülkenin ve ülke insanının yaşadığı sorunla-

ra çözüm getiren, çağdaş kamu yönetim anlayışı ile “izleyen, kontrol eden, denetleyen, düzenleyen ve uygulayan” hizmet birimleri oluşturularak sorunlar çözüldürken, ülkemizde her gün değişen anlayışa göre şekillenen, kurumların kurallaşmamasının önüne geçen, halkın yaşadığı sorunlara çözüm getirme yerine ranta ve talana dayalı yapılar vasıtasıyla sorunlar giderilmeye çalışılmaktadır. Ancak çevrenin korunması ile görevli idari yapının koruma/önleme faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütebilmesi için; planlama yetkisi ile arazi kullanım kararı veren, çevre unsurlarını tüketen/kirleten faaliyetler arasında olan yerleşme ve yapılaşmaya dayalı strateji üreten şehircilik birimleri ile aynı çatı altında bulunması koruma-kullanma dengesini sağlamada engel teşkil etmektedir. Ülkenin yaşadığı imar, planlama, barınma, altyapı, afet, çevre, doğal varlıkların korunumu gibi konulara ilişkin çalışmalarını yürütmekle görevli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın bu haliyle bir torba içine atılan ve bir yönüyle ile birbirinden farklı, diğer yönüyle koruma-kullanma dengesini bozan iş ve işlemlerin ortak yetki ile bir arada gerçekleştirmesi idarenin sağlaması gereken kamusal fayda açısından mümkün değildir. Bu nedenle sonuç ve öneriler bölümünde belirtilen esaslar çerçevesinde iş ve organizasyon yapısının ayrıştırılması gerektiği düşünülmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yukarıda belirtilen olumsuzlukların önlenmesi ile ülkenin bugün yaşadığı ve önümüzdeki süreçlerde meydana gelebilecek ve canlı yaşamını önemli düzeyde etkileyecek olası deprem, heyelan, oturma ve çökme, kaya ve çığ düşmesi gibi jeolojik kökenli afetler ile 2020 ve 2021 yıllarda yaşanan covid-19 pandemisi nedeniyle 200.000 insanımızın yaşamına neden olan biyolojik kökenli afetler, yangınlar, meteorolojik kökenli afetler ile iklim değişikliğine bağlı yaşanacak olumsuzların önlenmesi ve ülke altyapı, üstyapısı ile toplumun doğa kaynaklı afetlere karşı hazır hale getirilmesi amaç edinen “**Afet, Acil Durum ve İklim Değişikliği Bakanlığına**” ihtiyaç bulunmaktadır. Günümüzde İzmir, Manisa, Balıkesir, Bursa, Kocaeli, Sakarya, Denizli, Aydın, Muğla, Eskişehir, Konya, Hatay, Kahramanmaraş, Erzurum gibi çoğu büyükşehir niteliğindeki 24 il merkezi 110 yakın ilçe, 500’ü aşkın mahalle veya köy yerleşim birimi ile çok sayıda kritik sanayi tesisi, baraj, gölet, atık barajı gibi tesisler doğrudan “**aktif fay zonları**” üzerinde yer almakta olup, İstanbul gibi çok sayıda kentimiz ise her an 7 ve üstü büyüklükte deprem üretme potansiyeline sahip fay zonlarının yakınında yer almaktadır. **Ülkenin olası afetlere hazır hale getirilmesi elzem bir durumdur.**

Kurulacak bakanlık afet ve acil durumlar ile iklim değişikliğinin etkilerine karşı ülkenin hazır hale getirilmesi konusunda strateji, plan, proje ve mevzuatın hazırlanması ve güncellenmesinin yanında, bu etkilere karşı konulması amacıyla kurumlar arası koordinasyon, eşgüdüm ve uygulamaların izleme, kontrol ve denetimini yapılarak hayata geçirecek afet ve acil durumlara hazırlıklı bir toplum yapısının oluşmasını sağlayacaktır. Bu amaçla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının bazı birimleri ile İçişleri Bakanlığı

içerisinde yer alan AFAD Başkanlığının EK-1 de belirtildiği şekilde tek çatı altında birleştirilerek **Afet, Acil Durum ve İklim Değişikliği Bakanlığının** kurulması gerektiği düşünülmektedir.

Yine yukarıda kısaca özetlendiği üzere, ülkemizin çevresel kaynak ve doğal varlıkların kullanılması ve korunmasına yönelik sicili parlak değildir. Özellikle gelişmiş ülkelerin çevresel kaynak ve doğal varlıkların korunması konusunda geliştirdikleri toplumsal bilinç ülkemizde de hızla gelişmesine rağmen kamunun oluşturduğu yapılar veya mevzuat düzenlemeleri çağın oldukça gerisinde kalmaktadır. Günümüzde Artvin Cerahtepe'den, Rize-İkizdere'ye, Muğla-Milas'tan Munzur Vadisine, Kozaklı Yaylasından Mersin Akkuya'ya, Hakkari'den Çanakkale'ye kadar halkın çevresel kaygıları ya *"polis ve jandarmanın jopu veya gazi"* ile giderilmeye çalışılmış, ya da İstanbul Geziparkı'nda olduğu gibi çok sayıda çevre aktivisti 18 yılı aşan ağır cezalarla susturulmaya çalışılmıştır. Yine gelişmiş birçok ülkede meslek örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının yaşadığı çevreye ve doğaya sahip çıkılması için yaptıkları çalışmalar teşvik edilirken, bu konuda taraf olan kurumlar (meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları veya çevre ve doğa aktivistleri) *"ajan, hain veya terör yaftalamaları"* ile toplumun gözünden düşülmeye çalışılmaktadır. Ayrıca yapılan yeni mevzuat düzenlemeleri ile Çevresel Etki Değerlendirmesi veya doğal varlıkların korunmasına yönelik toplantılarına halkın katılımı palyatif, yani edilgen hale getirilirken, konu ile ilgili meslek örgütleri ile sivil toplum kuruluşlarının toplantılara katılımı veya kamu yararı çerçevesinde dava açması engellenmektedir. Benzer şekilde doğanın korunmasına ilişkin çalışmalar ülkemizde yok denecek kadar az olup, yapılan çalışmalar ise doğanın korunmasından ziyade doğanın kullanımına veya kiraya verilmesine ilişkin olarak yapılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)'nün 2030 kalkınma hedeflerine göre doğada canlı yaşamın sürdürülebilirliğinin sağlanması için her ülkenin toplam yüzölçümünün en az %30'unu, 2030 yılına kadar koruma statüsüne kavuşturulması gerektiği 2015 yılında deklere edilmiştir. Ülkemizin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra 2018 yılında açıklanan hükümet programında, 2023 yılında Türkiye topraklarının %18, 2030 yılında ise topraklarının %30'unun koruma altına alınacağı ifade edilmesine rağmen, bugün koruma statüsü tanınan toplam alan ülke yüzölçümünün %10'u civarına ancak yaklaştırılabilmiştir. Oysa bu oran

Polonya'da %40, Almanya'da %35'lerin üzerinde olup, birçok AB ülkesinde ise %30'ların üzerinde yer almaktadır. Ülkemizde ise doğal sit alanlarının statüsü cumhurbaşkanlığı kararı ile sıklıkla değiştirilmekte, birçok korunan alanın statüsü "*rant ve talan*" uğruna sürekli düşürülmektedir.

Ülkede, politika yapımcılarının sorunu toplumsal bir sorun olarak görmeleri, toplumun çevre ve doğal varlıkların korunumu sorununa ilgisini anlayarak, katılımcılığı artıran bir yaklaşım sergilemesi ve üretimin çevresel varlık veya kaynaklarımızı tüketmeyecek, uluslararası gereklilikler gözetilerek gelecek nesillerin de ihtiyacını da göz önüne alacak şekilde düzenlenmesi konusunda çalışmalar yapması gerekmektedir. Ancak bu düzenlemelerin mevcut Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı gibi hantal, kaynak veya varlıkların sermayenin lehine tüketilmesi gerektiğini düşünen, çevre ve doğa koruma mevzuatı gereğince yapması gereken iş ve işlemlere "*yatırım veya yatırımcının*" önünün kapatılması gözü ile bakan bir anlayış ve yapı içinde çözülmesi mümkün görünmemektedir. Bu nedenle çevresel kaynak ve doğal varlıkların korunumunu esas alan, toplumsal katılımcılığı sağlayan, temiz bir çevrede yaşam hakkının her bir yurttaşımızın hakkı olduğu anlayışı ile hareket eden, jeoçeşitlik ve biyoçeşitliliğin korunumunu kendisine görev edinen, Ek-2'de taslak çerçevesi belirtilen bir "Çevre Bakanlığının" kurulması gerektiği düşünülmektedir.

Günümüzde 85 milyon ülke insanımızın yaklaşık %80'i 30 büyükşehir belediyesi olmak üzere, nüfusun yaklaşık %94'ü kentsel yerleşim alanları, yani belediye mücavir alan sınırları içinde yaşamaktadır. Gerek kentsel alanda yaşayan vatandaşlarımızın, gerekse kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın "*barınma*" sorunundan, altyapı ve planlama sorununa kadar değişik alanlarda sorunları bulunmakta olup, bu sorunlar maalesef bugünkü yapı ile bugüne kadar çözülememiştir. Temel insan hakkı olan ve anayasamızda da belirtilen "**barınma hakkı**", 1982 Anayasa'sında bulunmasına rağmen, bu sorunun çözümü konusunda sorumlu olan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı görmezden gelmektedir. Günümüzde ülke insanımız barınma sorununu çözmek için "*ya bir müteahhide, ya da bir emlakçıya*" gitmek zorunda bırakılmış, ne yerel idareler, ne de merkezi idare sosyal devletin bir gereği ve temel insan hakkı olan "*barınma hakkı*" konusunda herhangi bir çalışma yapmaz konumuna getirilmiştir. Yine barınma sorununun çözümü konusunda 1980'li yıllardan itibaren kurulan arsa ve sosyal konut üretmele

görevli TOKİ Başkanlığı, Emlak Konut ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı, Emlak Katılım Bankası A.Ş. gibi kurumlar, ülke insanının barınma sorununu çözmek yerine Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile Hazinesinin elindeki arsa ve arazileri yandaş kişi ve kurumlara satma, bazı yandaş müteahhitlere kredi verme ile bazı yandaş müteahhitlerin rant projelerine ortaklık adı altında arsa ve finansman desteği verilerek toplumda üst gelir gruplarının ihtiyaçları gözetilerek çalışmalar yürütülmektedir. Günümüzde kamunun elinde bulunan şehir merkezlerinde yer alan hastane, okul, üniversite, askeri kışlaların arazileri rant projesi adı altında bazı müteahhitlere peşkeş çekilmektedir. Bunun tipik örneği olan TOKİ'nin son 20 yılda İstanbul, Ankara ve İzmir başta olmak üzere yürüttüğü proje ve ortaklıklara bakmak yeterlidir.

Yine günümüzde ülkemizde 30 adet büyükşehir, 51 adet il belediyesi 922 adet ilçe ve 388 adet belde belediyesi olmak üzere toplam 1391 adet belediyeye bulunmaktadır. 1391 adet belediye bulunmasına rağmen bu belediyeler ile eşgüdüm ve koordinasyonu sağlayan, yaşadığı idari, mali veya teknik sorunlara çözüm getiren bir bakanlık cumhuriyet tarihi boyunca maalesef oluşturulamamıştır. Birçok batı Avrupa ülkesinde yerel yönetimlere ilişkin sorunların çözümü ve gerekli eşgüdüm ve koordinasyonun sağlanması konusunda “Yerel İdareler Bakanlığı” adı altında tekil bakanlıklar kurulmuş veya imar, kentleşme, bayındırlık veya şehircilik bakanlıkları adı altında yapılarla yerel idarelerin sorunları çözülmeye çalışılmıştır. Gerek yerel idarelerin, gerekse ülkenin imar, planlama, altyapı ve kentleşme konusunda yaşadığı sorunları anlayan ve eşgüdüm içinde çözüm getiren, kentlerimizin başta afetler veya toplumsal olaylar karşısında “çöküntü alanı” haline gelen yapısı ile ülke insanının barınma sorununu orta ve uzun dönem projeksiyonlarla çözümler getiren, kentsel altyapı ve üstyapının gelişen dijital teknoloji ile enerjide verimliliği öncelleyen (yeşil kentler) çalışmaları bütünlüklü olarak yürütmek amacıyla Ek-3’de taslak şeması sunulan **“Yerel Yönetimler, Altyapı ve Kentleşme Bakanlığının”** kurulması gerektiği düşünülmektedir.

Sonuç olarak sorunlarını zamanında tespit edip, ona göre çözümler getirmeyen hiçbir ülkenin kendisini geliştirebilmesi mümkün değildir. Bu anlayış çerçevesinde önerilerimizin dikkate alınacağı umuyoruz.

Saygılarımızla,

EK-1

A-AFET, ACİL DURUM VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI TEŞKİLAT ŞEMASI

1-BAKAN

- Özel Kalem Müdürlüğü
- Basın ve Halka İlişkiler Müşavirliği
- Teftiş Kurulu Başkanlığı
- İç Denetim Birimi Başkanlığı
- Bakanlık Müşavirleri
- Afet, Acil Durum ve İklim Değişikliği Kurulu
- Afet Fonu Müdürlüğü

2-BAKAN YARDIMCILARI (2)

ANA HİZMET BİRİMLERİ

- Afet ve Risk Azaltma Genel Müdürlüğü
- Afet ve Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü
- Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü
- Hasar Tespit, Barınma ve Yapım İşleri Genel Müdürlüğü
- Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Afet Araştırmaları ve Strateji Geliştirme Başkanlığı
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

BAĞLI KURULUŞLAR

- Metroloji Genel Müdürlüğü

İLGİLİ KURULUŞLAR

- Kızılay Genel Müdürlüğü
- Afet Sigortaları Kurumu Başkanlığı

TAŞRA TEŞKİLATI

- İl Müdürlükleri
- Arama Kurtarma Birlik Müdürlükleri

EK-2

B- ÇEVRE BAKANLIĞI TEŞKİLAT ŞEMASI

1-BAKAN

- Özel Kalem Müdürlüğü
- Basın ve Halka İlişkiler Müşavirliği
- Teftiş Kurulu Başkanlığı
- İç Denetim Birimi Başkanlığı
- Bakanlık Müşavirleri
- Türkiye Çevre Ajansı Başkanlığı
- Yüksek Çevre Kurulu

2-BAKAN YARDIMCILARI (2)

ANA HİZMET BİRİMLERİ

- Çevresel Etki Değerlendirme Genel Müdürlüğü
- Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
- Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğü
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Çevre Araştırmaları ve Strateji Geliştirme Başkanlığı
- İklim Değişikliği Dairesi Başkanlığı
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
- Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü

TAŞRA TEŞKİLATI

- İl Müdürlükleri

EK-3

C-YEREL YÖNETİMLER, ALTYAPI VE KENTLEŞME BAKANLIĞI TEŞKİLAT ŞEMASI

1- BAKAN

- Özel Kalem Müdürlüğü
- Basın ve Halka İlişkiler Müşavirliği
- Teftiş Kurulu Başkanlığı
- İç Denetim Birimi Başkanlığı
- Bakanlık Müşavirleri

2- BAKAN YARDIMCILARI (2)

ANA HİZMET BİRİMLERİ

- Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğü
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
- Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
- Milli Emlak ve Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü
- Yapı İşleri Genel Müdürlüğü
- Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Başkanlığı
- Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
- Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü

BAĞLI KURULUŞLAR

- Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
- İller Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü
- Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.

TAŞRA TEŞKİLATI

Bölge, İl ve İlçe Müdürlükleri

